

Förankring, acceptans och motstånd

- lärdomar från vindkraft och infrastrukturinvesteringar

Marianne Henningsson

Lektor i Psykologi – inriktning Miljöpsykologi

Institutionen för Psykologi

Linnéuniversitetet, Kalmar

Miljöpsykologi – Vad är det?

Forskning om:
Hållbar utveckling
Attityd – beteende
Landskapsupplevelser

Vi påverkar och
påverkas av miljön

Naturupplevelser – välbefinnande
Träd, vatten, öppet, äng....

Förändringar i landskapet

Vindkraftens påverkan på människors intressen

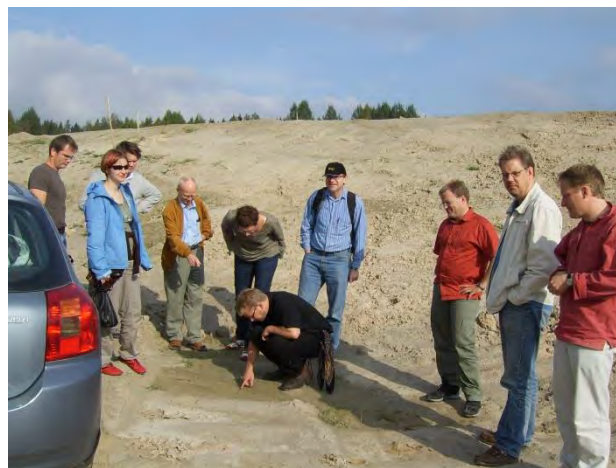
- Hälsa och ohälsa
- Ekonomi och verksamheter
- Landskap
- Förankring

(18 forskare)

www.naturvardsverket.se/vindval

Upplevda landskapsvärden – ny motorväg

- Fastighetsägares upplevelser av en ny motorväg i landskapet
- Allmänhetens deltagande

Vindkraftsetablering – var?

Social acceptans – acceptans av ett projekt – olika reaktioner

Attityder till vindkraft:

87 % Vindkraft är miljövänlig

38 % Vindkraft förfular landskapet

21 % Vindkraftverk är bullriga

57 % positiva/ganska positiva till vindkraft i den egna kommunen

40 % positiva/ganska positiva till vindkraft i närheten av fasta bostaden

40 % positiva/ganska positiva till vindkraft i närheten av fritidsbostaden

Hedberg, R. 2011. Inställningen till olika energikällor i Sveriges län 1999-2004, resp 2005-2010. SOM-Rapport2011:25. Göteborgs Universitet: SOM-institutet (Samhälle Opinion Media), <http://som.gu.se/>

NIMBY – Not In My Backyard

- Gärna vindkraft men inte här
- alltför enkel förklaring – finns många orsaker

(Devine-Wright, P. 2009. Rethinking NIMBYism. The Role of Place Attachment and Place Identity in Explaining Place-protective Action. Journal of Community & Applied Social Psychology 19.426-441)

Vi påverkas av:

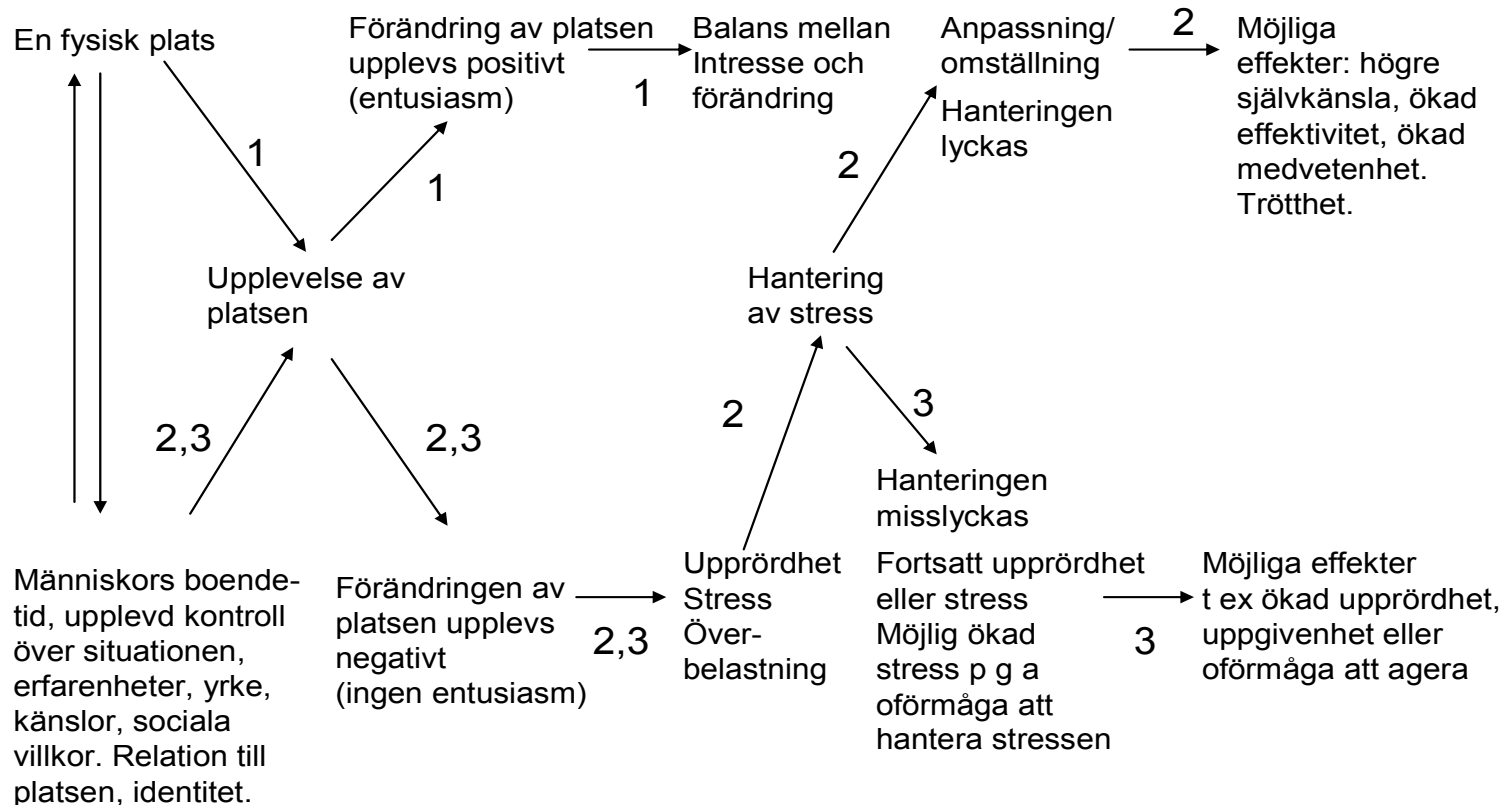
Våra grundläggande värderingar. Våra attityder. Av andra människors åsikter. Av våra vanor. Av den egna moralen. Om vi känner att vi kan påverka eller ej

(Ajzen. I. 1991. The theory of planned behavior. Organizational Behav. Hum. Decision Processes 50, 179-211).

Olika reaktioner

Att hantera förändringar i landskapet

1 = positiv reaktion, 2 = anpassning, 3 = fortsatt stress (Bell m fl , 2001)

Fastighetsägare om motorväg - E18 mellan Adolfsberg och Lekhyttan (Mellansverige)

- Bra med en ny väg (89 %)
- Säkrare (83 %)
- Oro för att naturvärden ska förstöras
- 30 % deltog i möten
- De som bodde nära – engagerade
- Oro för att sociala värden skulle försämrats
- Inga stora möten – mindre grupper

Henningsson, M., Blicharska, M., Antonson, H., Mikusinski, G., Göransson, G., Angelstam, P., Folkesson, L., & Jönsson, S. 2014. Perceived landscape values and participation in a road planning process. A case in Sweden. Accepted by *Journal of Environmental Management and Planning*.

Förankring – hur ska vi få med oss folk?

Information – väcker intresse

Utbildning – djupare förståelse

Ekonomiska incitament – bra för stunden

Dialog i mindre grupper –
bäst i längden

Dialog i mindre grupper

- existerande nätverk

Öppenhet, Tydlighet, Respekt

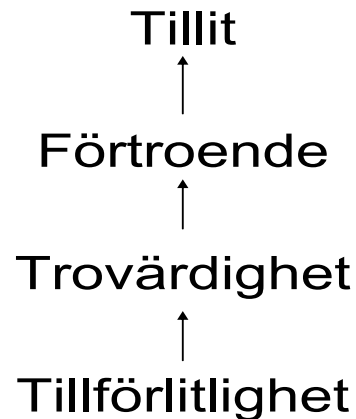
Gåtur i Åstorp – planerad vindkraftsetablering

- Förklara syftet
- Promenad – några stopp
- Vid varje stopp – deltagarna noterar sina synpunkter
- Efter promenaden – gemensam genomgång av upplevelser och observationer
- Alla åsikter samlas in och sammanställs

Sammanfattning - Dialog i tidigt skede – skapar tillit

Modell: Tillitsstegen (Hedquist 2002)

Nyckelord: Öppenhet. Tydlighet. Respekt

TACK!
Marianne.henningsson@lnu.se